

Pestprotocol

GG52

Geert Groote School 2

2020-2021

November 2020
Sanne Harreveld

Inhoudsopgave

1. *Inleiding*
2. *Omschrijving pestgedrag*
3. *De tien gouden gedragsregels ter voorkoming van pestgedrag*
4. *Preventieve maatregelen*
5. *Het stappenplan bij pesten op school*
6. *Herhaald pestgedrag*
7. *Pedagogische adviezen en maatregelen*

1. Inleiding

De Geert Groote School 2 te Amsterdam wil haar kinderen een veilig pedagogisch klimaat bieden, waarin zij zich harmonieus en op een prettige en positieve wijze kunnen ontwikkelen. De leerkrachten bevorderen deze ontwikkeling door het scheppen van een veilig klimaat in een prettige werksfeer in de klas en op het schoolplein.

Het is daarvoor noodzakelijk de kinderen duidelijke gedragsregels aan te bieden en deze te handhaven. **Respect** is daarbij het sleutelwoord.

Ondanks duidelijke gedragsregels kan het toch voorkomen dat een kind systematisch door andere kinderen wordt gepest. In een dergelijk geval is het van groot belang dat de leerkracht onder ogen ziet dat er een ernstig probleem in zijn of haar groep is. In een klimaat waarin het pesten gedoogd wordt, worden ook de pedagogische structuur en de veiligheid ernstig aangetast. Voor onze school is dat een niet te accepteren en ongewenste situatie.

Als er niet adequaat wordt opgetreden, is pesten een erg hardnekkig verschijnsel en kan het voor de (gepeste) kinderen traumatische herinneringen aan de kindertijd opleveren.

Daarom hebben wij een pestprotocol dat in werking treedt als dit ongewenste verschijnsel zich voordoet.

Dit protocol is een vastgelegde wijze waarop we het pestgedrag van kinderen in voorkomende gevallen benaderen. Het biedt alle betrokkenen duidelijkheid over de impact, ernst en ook specifieke aanpak van dit ongewenste gedrag.

2. Omschrijving pestgedrag

Een definitie van het begrip pesten kan zijn: Het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling van een of meer leerlingen door een klasgenoot of een groep van klasgenoten.

Pestgedrag kan op de volgende manieren tot uiting komen:

A. Verbaal

- Vernederen
- Schelden - Dreigen
- Belachelijk maken, uitlachen bij lichaamskenmerken of bij een verkeerd antwoord in de klas.
- Kinderen een bijnaam geven op grond van door de kinderen als negatief ervaren kenmerken. - Briefjes schrijven om een kind uit een groepje te isoleren of echt steun te zoeken om samen te kunnen spannen tegen een ander kind.
- Digitaal pesten zoals buitensluiten van een appgroep

B. Fysiek

- Trekken en duwen, spugen.
- Schoppen en laten struikelen.
- Krabben, bijten en haren trekken.

C. Intimidatie

- Een kind achterna blijven lopen of een kind ergens opwachten.
- Iemand in de val laten lopen, de doorgang versperren of klemzetten tussen de fietsen.
- Dwingen om bezit van jou af te geven.
- Een kind dwingen bepaalde handelingen te verrichten, bijvoorbeeld geld of snoep meenemen.

D. Isolatie

- Steun zoeken bij andere kinderen opdat het kind bijvoorbeeld niet wordt uitgenodigd voor verjaardagsfeestjes.
- Uitsluiten: het kind mag niet meedoen met spelletjes, niet meelopen naar huis.

E. Stelen of vernielen van bezittingen

- Afpakken van schoolspullen, kleding of speelgoed.
- Beschadigen en kapotmaken van spullen: boeken bekladden, schoppen tegen en gooien met een schooltas, banden van de fiets lek steken.

3. De tien gouden gedragsregels ter voorkoming van pestgedrag

---

1. We zijn vriendelijk voor elkaar.
2. Ieder kind wordt geaccepteerd zoals hij/zij er uit ziet.
3. Alle kinderen mogen meedoen met activiteiten.
4. We respecteren elkaars eigendommen.
5. Je scheldt een kind niet uit en je verzint geen bijnamen.
6. We accepteren elkaar zoals we zijn; je lacht een ander kind niet uit en je roddelt niet over andere kinderen.
7. We gaan respectvol met elkaar om; je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
8. In een ruzie proberen we de partijen uit elkaar te houden; je bemoeit je niet met een ruzie door zomaar partij te kiezen.
9. Als je zelf ruzie hebt, praat het eerst uit; lukt dat niet dan meld je dat bij de leerkracht.
10. Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken.

Belangrijk in bovengenoemde zaken is de voorbeeldrol van de leerkracht.

4. Preventieve maatregelen

---

1. De leerkracht bespreekt met de leerlingen de algemene afspraken en regels in de klas aan het begin van het schooljaar aan de hand van de Regenboog gedragsregels van de school (Regenboog methode voor sociale vaardigheden van Begeleidingsdienst Vrije Scholen. Vanaf nu hetende BVS). Het onderling plagen en pesten wordt benoemd en besproken in alle groepen en vanaf klas 1 worden de gedragsregels van het pestprotocol expliciet besproken.
2. Op de klassenouderavonden aan het begin van het schooljaar zal het pestprotocol aan de orde worden gesteld.
3. Indien de leerkracht aanleiding daartoe ziet, besteedt hij of zij expliciet aandacht aan pestgedrag in een groeps gesprek.
4. Op aanvraag van de groepsleerkracht kan een preventieve Regenboogtraining worden ingezet. Deze training is voor de hele klas en onder leiding van een Regenboogtrainer van de BVS.

5. Het stappenplan bij het pesten op school

A. Melding van het pesten

Allereerst wordt pestgedrag door de eigen klassenleerkracht waargenomen en dient ieder door een ander (collega, conciërge, ouder, stagiaire en kinderen) waargenomen pestgedrag bij de betreffende klassenleerkracht gemeld te worden.

De leerkracht meldt aan de collega's in de pedagogische vergadering dat hij/zij melding(en) gehad heeft van pesten. ALLE leerkrachten weten er vanaf dit moment van.

B. In kaart brengen van het probleem

De leerkracht gaat nu proberen om het pestprobleem zo spoedig en helder als mogelijk in beeld te krijgen. Dit gebeurt door:

- het horen van het slachtoffer en diens ouders
- het horen van degene die pest(en) en diens ouders
- na het horen van het slachtoffer en degene die pest(en) hoort hij de andere betrokkenen

C. Oplossen van het probleem

Als het eerder vermelde voldoende aanknopingspunten biedt, dan proberen we om op de hierna beschreven wijze het probleem op te lossen met de klas en de ouders.

D. Het begeleiden van de kinderen

In de kleuterklassen en de klassen 1 en 2 kunnen de vertelstof of andere pedagogische verhalen en kan de pedagogisch sterkwerkende autoriteit van de leerkracht de kinderen vrij vlot op een goed spoor terugbrengen. De Regenboogmethode (SOVA methode BVS) biedt hier voorbeelden voor vertelstof zodat kinderen hun rol/aandeel kunnen herkennen en inzicht in situaties kunnen krijgen.

Vanaf klas 3 gebeurt dit ook d.m.v. gesprek. Hierbij zullen twee achtereenvolgende stappen genomen worden:

- een gesprek in kleinere kring met de directbetrokkenen.
- een gesprek met de klas.

E. De gesprekken met de klas

- We willen de weg van de "no-blame" aanpak gaan:

- 1 Dit is dit een weg waarbij niemand beschuldigd wordt. Duidelijk moet worden wat het verschil is tussen plagen en pesten.

2 We maken we duidelijk dat pesten niet gewenst is. School- en klassenafspraken staan centraal: welk gedrag is prettig, hoe willen we het graag.

3 Het doel is dat je de groep als geheel leert om corrigerend te handelen t.a.v. pesten in de klas. En ook het verschil tussen verklikken en melden van onrecht wordt besproken.

F. Een ouderavond

Als er meer steun en betrokkenheid vanuit de ouders nodig is, zal er een ouderavond worden georganiseerd. Dit kan eventueel gebeuren met hulp van een ervaren collega en/of de schoolleider.

Het pestprobleem wordt centraal gesteld en alle ouders wordt gevraagd hun waarnemingen, ter verrijking en completering van het beeld, in te brengen. Heel belangrijk is hierbij dat er voor alle ouders een veilige sfeer wordt gecreëerd. Hierbij treedt geen polarisatie op en we spreken met vertrouwen in elkaar over het probleem, zonder elkaar te veroordelen of de schuldvraag te willen beantwoorden. Overigens moeten de ouders er ook op voorbereid worden dat de uitkomsten wel eens anders uitvallen dan men in eerste instantie dacht.

Soms blijken de vermeende slachtoffers zelf de daders te zijn. Ook dan moeten we er zorg voor dragen dat we dit probleem samen oplossen

G. Evaluatie

Na enige tijd zal er weer een gesprek plaatsvinden met de kinderen en indien nodig een ouderavond om terug te kijken op de gang van zaken en eventueel nieuwe plannen te maken.

6. Herhaald pestgedrag

- A.** Indien er sprake is van herhaald pestgedrag worden de ouders van degene die pest in het bijzijn van diegene op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een gesprek met zijn/haar klassenleerkracht. Aan het eind van dit oudergesprek worden de afspraken met degene die pest uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd. Ook de op te leggen sancties bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor pestgedrag/waar het pestgedrag zich voordoet. Daarbij kan gedacht worden aan: buitenspelen, bewegingsonderwijs, excursies, schoolreisjes en bibliotheekbezoek. De schoolleider wordt van de uitkomst van het gesprek op de hoogte gesteld. Alle afspraken worden vastgelegd in het Leerlingvolgsysteem.
- B.** Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de schoolleider. De leerkracht overhandigt de schoolleider een gedocumenteerd protocol met daarin de data van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken.
- C.** Vervolgens zal de schoolleider de ouders oproepen op school voor een gesprek. Ook het kind kan indien mogelijk in dit eerste schoolleiding gesprek betrokken worden. De schoolleider gaat uit van het opgebouwde archief van de leerkracht en vult dit archief verder aan met het verloop van de gebeurtenissen en maakt concrete afspraken met de leerling en de ouders en daarbij horende consequenties bij overschrijding van de gemaakte afspraken.
- D.** Wanneer het gedrag niet verbetert kan er een verwijzing plaatsvinden naar het maatschappelijk zorgsysteem bijvoorbeeld in de richting van het Ouder & Kindcentrum (OKT). Consequenties kunnen ook zijn een eventuele schorsing van degene die pest van maximaal vijf dagen. Mocht dit meerdere keren noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijdering procedure voor de pester(s) in gang wordt gezet.
- E.** Alles wordt zorgvuldig gedocumenteerd in het leerlingvolgsysteem van de school.

7. Pedagogische adviezen en maatregelen (geldend voor degene die pest en degene die wordt gepest)

- Algemeen: Elkaars minder sterke kanten accepteren, de leerkracht dient hierin een voorbeeld te zijn (ergernis, gericht aan degene die pest of de gepest wordende, komt bij kinderen vaak sterk binnen, kinderen voelen zich afgewezen en zullen eerder volharden in hun niet gewenste gedrag).
- Extra aandacht besteden aan kinderen die later instromen in een groep. Deze kinderen zijn soms kwetsbaar en lopen een hoger risico om te gaan pesten of gepest te worden.
- Zorgvuldig invullen van de observatielijst t.a.v. sociale en emotionele ontwikkeling (ZIEN), de uitkomsten ook bespreken tijdens de klassenbespreking met de intern begeleider.
- Pedagogische ondersteuning bieden aan het kind dat gepest wordt. Het kind serieus nemen en betrekken in het zoeken naar een oplossing. Indien nodig, zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- Pedagogische ondersteuning bieden aan het kind dat pest. Het kind helpen positieve relaties te onderhouden, ook met kinderen die het niet vanzelfsprekend als vriendje of vriendin zou kiezen. Het kind helpen zich aan regels en afspraken te houden. Het kind serieus nemen en betrekken in het zoeken naar een oplossing. Indien nodig, zorgen dat het kind deskundige hulp krijgt.
- Alle kinderen in de groep betrekken bij het vinden van oplossingen van pestproblemen. Oplossingen zoeken waarbij de kinderen een actieve rol spelen.
- Ouders die zich zorgen maken over pesten, serieus nemen en de leerkracht zal dit bespreken met de intern begeleider. Informatie geven aan ouders over pesten en de aanpak. Indien nodig ouders doorverwijzen naar deskundige ondersteuning (OKA).